

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Quæst. 31. An dentur peccata aliqua de se mortalia, alia de se venialia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42521

A D D E N D A.

184. Q. 31. An dentur peccata aliqua de se mortalia, alia de se venialia. R. Non omnia peccata esse equalia, constat ex dictis n. 114. Circa questionem autem hęc propositam, refert varios errores Bellarm. De amiss. gratiæ l. 1. c. 4. nam 1. *Jovinianus & Pelagius* dixerunt absolutè omnia peccata in omnibus hominibus esse mortalia. 2. *Vicleff & Calvinus* dixerunt omnia quidem esse in se mortalia, sed solis reprobatis reputari tanquam mortalia, prædestinatis autem tanquam venialia. 3. *Lutherus, Melancthon, Kemnitius* alique dixerunt fidelibus solam infidelitatem imputari ad mortale, in infidelibus autem omnia esse de se mortalia, quamvis aliqua ex Dei misericordia imputentur ad pœnam tantùm temporalem. 4. Quidam Lutherani concedunt etiam in fidelibus plura mortalia præter infidelitatem, sed dicunt omnia in his imputari tantùm ut venialia. 5. Ex Catholicis DD. aliqui, scilicet in speciem, favent his erroribus, nam *Bajus, Gerson, Almatius & Rossensis* etiam dixerunt mortale & veniale non differre ex natura rei, sed omnia esse mortalia, quædam verò ex Dei misericordia & bonitate esse venialia; *Tannerus* tamen d. 4 q. 5. dub. 1. rectè ostendit eos, quoad rem, diffensisse ab hæreticis, & *Arr. d. 48. s. 2.* dicit Catholicos illos tantùm voluisse, quòd aliqua sint venialia ex Dei ordinatione, quia aliqua antecesserit prohibuit tanquam venialia tantùm, quæ prohibere potuisset tanquam mortalia: hinc *J. Poncius d. 22. n. 63.* defendit sententiam horum DD., dicens in terminis, *Nulla peccata venialia*

lia sunt ita talia ex natura sua, quin possint prohiberi sub poena peccati mortalis & reddi mortalia, unde quòd sic non prohibeantur, oritur ex bonitate & misericordia Dei: an autem hæc fuerit mens illorum DD., parùm refert, saltem non ideo fuerunt hæretici, quia errorem suum non defenderunt cum pertinacia. Pro confutandis erroribus reliquis, tenenda sunt sequentia:

§. 1. Dantur peccata, alia mortalia, alia venialia, nam Matt. 5. dicitur, Qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio, qui dixerit raca, reus erit concilio; qui dixerit fatue, reus erit gehennæ ignis, quæ SS. PP. apud Bellarm. c. 9. applicant veniali & mortali. Item Matt. 23. dicitur de Pharisæis, Excitant culicem, camelum autem glutientes, id est, in levibus scrupulosi, & graviora non curantes: Lucæ 6. reprehenditur videns festucam in oculo alieno & non curans trabem in suo. Item de mortalibus dicitur ad Rom. 6. Stipendium peccati mors. Ad Gal. 5. Manifesta sunt opera carnis &c. Qui talia agunt, regnum Dei non consequentur. De venialibus dicitur Proverb. 24., Septies enim cadet justus & resurget, quæ verba licet S. Aug. De civit. l. 11. c. 31. explicet de tribulationibus, tamen S. Hier. in comment. & alii communiter intelligunt de venialibus. Eadem venialia comparat Apost. 1. ad Corinth 3. cum fœno & stipulis: Jacobi 3. dicitur, In multis offendimus omnes: 1. Joan. 2. Si diximus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus & veritas in nobis non est; circa quæ verba S. Aug. De civ. l. 14. c. 19. ait, Non est qualiumcumque hominum hæc vox, sed vel maxime piorum & multorum justorum & Sanctorum. Idipsum docet Trid. sess. 14. c. 5., ubi dicit mortalia esse necessaria

riò confitenda, non item venialia: & hoc ipsum manifestè afferunt SS. PP. apud Bellarm. c. 5. & seqq.

186. §. 2. Fideles & prædestinati possunt peccare mortaliter; è contrà infideles & reprobati venialiter, vel nullo modo per actiones suas. Pars 1. patet, quia David, in quantum homicida & adulter; item Magdalena, in quantum dicitur fuisse in civitate peccatrix, peccarunt mortaliter, sed hi erant fideles & prædestinati, ergo. Pars 2. prob., quia infidelis & reprobatus potest jocose meatiri, hoc autem est veniale tantum, ergo. Pars eadem, uti & tertia definitur in Trid. sess. 6. Can. 7. Si quis dixerit opera omnia, quæ ante justificationem sunt, quacumque ratione facta sint, verè esse peccata vel odium Dei mereri &c. anathema sit. Ratio est, quia infidelis potest dare elemosynam ex commiserationis in pauperem extremè egentem, hoc autem non est peccatum, nam Deus hortatur ad talem misericordiam, & punit, si negligatur, uti habetur Matt. 25., ergo. Idem evincitur ex propos. ab Alex. VIII. damnatis, quas n. 11. retulimus.

Obji. 1. Ad Rom. 8. dicitur, Nihil ergo nunc damnationis est iis, qui sunt in Christo, ergo apud fideles & prædestinatos nihil est mortale. 2. Ibid. c. 14. dicitur, Omne autem, quod non est ex fide, peccatum est, sed nullum opus infidelis est ex fide, ergo omne opus infidelis est peccatum &c. Ad 1. Apostolus tantum vult, quod in illis, qui sunt iustificati per Christum, nihil sit damnabile, id est, in illis nihil sit dignum damnatione, cum per gratiam sint amici Dei, quamdiu manent in Christo seu in gratia per Christum illis data. Ad

2. Non

2. Non esse ex fide, significat, esse contra dictamen conscientiae, uti patet legenti antecedentia, falsum autem est, quod omne opus infidelis sit contra dictamen conscientiae.

§. 3. Fideles possunt aliter peccare mortaliter, 187. quam per infidelitatem, uti definit *Trid. sess. 6. c. 15. & Can. 27.* Ratio est, quia fideles possunt fornicari, adulterare, furari &c., sed hæc non sunt infidelitas, & tamen sunt mortalia, quia de illis dicitur 1. ad Cor. 6. *Regnum Dei non possidebunt, ergo.*

§. 4. Non est ab imputatione Dei, quod aliquid 188. sit peccatum mortale vel veniale, quod mereatur pœnam æternam vel temporalem. Probatur, imprimis quoad opera hominis justi ex *Trid. sess. 6. c. 15. Si quis in quolibet bono opere justum saltem venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius est, mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri, tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem, anathema sit.* Deinde probatur universaliter, 1. Quia mortale, quamdiu est, ex natura sua habet, quod exigat odium abominationis & inimicitiae Dei, cum enim mortaliter peccans perfecte & vi sui actus perpetuo se avertat à Deo, tollendo à se gratiam, per quam solam redeundum esset ad Deum, hoc ipso meretur, ut Deus perpetuo avertatur ab eo & æternum puniat: hoc non habet ex natura sua veniale, alioquin Deus non posset non odisse odio abominationis & inimicitiae, hoc autem falsum est, quia veniale stat cum gratia, uti docet *Trid. sess. 6. c. 11. Quantumvis Sancti & justi in levia saltem & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea desinunt esse justi, ergo veniale*

le ex natura sua & præscindendo à Dei imputatione habet, quòd non sit mortale, & consequenter quòd non mereatur pœnam æternam. 2. Deus justè imputat peccatum, sicuti unumquodque est malum & intrinsecè imputabile, ergo antecederet ad Dei imputationem habere esse tale, ut exigat imputari vel graviter vel leviter, si enim sit prudens imputatio, debet habere ejus fundamentum, alioquin verbum otiosum aut etiam actus indifferens posset ad mortale imputari. 3. Si ex imputatione sit peccatum, ergo ultimum, in quod resolveretur peccatum, erit imputatio Dei, & poterit homo dicere Deo, idem offenderis, quia tu vis.

Obji. 1. Ps. 31. dicitur, *Beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatum*, ergo ex imputatione Dei est peccatum. 2. Ecclesia pro animabus in solo veniali defunctis orat Deum, ne absorbeat eas tartarus, ut pœnas inferni non sustineant, & ergo agnoscit posse ideo adhuc damnari, & petit misericordiam Dei, ne id fiat. 3. Omne peccatum est grave vel leve theologicè per respectum ad legem Dei graviter vel leviter obligantem, ergo omne peccatum est grave vel leve per respectum ad volitionem Dei, ergo est tale, quia Deus vult esse tale, & imputat ut tale. R. Ad 1. n. conseq., quia etiam ille est beatus, cui Deus remittit actuale peccatum, nec tamen inde sequitur, ergo ex non remissione est actuale peccatum, sed potius sequitur oppositum, quòd non remissio supponat actuale peccatum: Deinde imputari hic significat tam perfectè remitti, ut nihil de pœna etiam maneat, sed homo redeat ad primam & æquè perfectam cum Deo amicitiam.

am, uti rectè explicat *Le Blanc* in hunc locum, *David* enim immediatè antè erat locutus de remissione culpæ, ergo hîc tantùm intelligit perfectam remissionem pœnæ. Ad 2. Ecclesia sic orans considerat animas veluti è corpore migrantes aut jam emigraturas, & orat pro eis veluti necdum judicatis, uti rectè *Herinx* d. 7. n. 9. Ad 3 Pendet à volitione Dei, quodd aliqua saltem objecta, quæ nimirum non sunt intrinsecè mala, prohibeantur graviter vel leviter, aut etiam nullo modo, sed supposito quodd sint graviter vel leviter prohibita, & quis talem legem transgrediat, non pendet à Dei volitione, quodd hæc transgressio sit gravis vel levis; sicuti si nullo modo sint prohibita, non pendet à Dei volitione, ut talis actio sit vel non sit peccatum: hinc distinguo primum consequens, ergo omne peccatum est grave vel leve per respectum ad volitionem Dei, quæ constituit legem antecedenter ad peccatum, transeat, quæ post peccatum factum imputaret illud graviter vel leviter, n. consequ. 1. & 2.

Inst. Deus possit condonare totum mortale, ergo poterit eousque condonare, ut maneat tantùm veniale. R. Si sermo sit de pœna, c., si de culpa, n., est enim una malitia, ergo sicuti non potest Deus eousque minuere essentiam hominis, ut maneat brutum, sic nec poterit ita minuere essentiam mortalis, ut maneat veniale.

§. 5. Peccatum mortale & veniale differunt 139.
ex natura sua, uti manifestè sequitur ex dictis, & ulterius probatur ex Conciliis ac definitione Pontificum, nam *Conc. Milev.*, cui interfuit *S. Aug.* & ejus *Canones* composuit, docet *Can. 6.*

7. 8. Sanctos & iustos habere quædam peccata, quæ licet Sanctitati & Justitiæ non repugnent, tamen verè peccata sint, & remissione indigeant. Deinde Pius V., Greg. XIII., Urb. VIII. damnarunt hanc 21. prop. Baji: Nullum peccatum est ex natura sua veniale, sed omne peccatum meretur penam æternam. Idem habetur ex traditione Ecclesiæ aliisque Conc. & SS. PP. apud Bellarm. c. 10. Ratio est 1., quia irrationabile videtur, quod Deus propter offensusunculas, quas omnes nobis moraliter impossibile est vitare, possit amicitiam suam rescindere, gratiam tollere & æternum punire, sic enim non censeretur sincerè & constanter velle nos habere sibi amicos, imò amicitia & gratia Dei redderetur contemptibilis, sicuti inter homines censemus esse irrationabile, ut quis, five Superior five æqualis, propter quidvis levissimum moraliter indeclinabile graviter offenderetur & puniat, qui autem ita ad quidvis graviter offenderetur, ejus amicitia meritò esset contemptibilis tanquam aliquid omni momento amissibile & obnoxium nimis periculis, ergo tales offensusunculæ non sunt ex natura sua dignæ inimicitia Dei, sed veniales. 2. Furtum nummi levissimi ex natura sua non graviter repugnat naturæ rationali aut fini illius, & etiam seclusâ revelatione Dei, secundùm lumen naturæ cognoscimus esse quid tantùm leve, ergo ex natura sua non est peccatum grave.

390. Obji. 1. Matt. 5. dicitur, qui solverit unum de his mandatis minimis, minimus, id est, nullus vocabitur in regno cælorum. Item Joan. 13. dicitur, si non laveris te, non habebis partem mecum; hæc autem lotio significabat remissionem venialium, ergo

venia
solver
ne, e
Hier
men
hoc
expli
mecu
mort
bebia
à ven
dina
O
pres
pecca
riri,
mife
Præ
se su
esse
Bella
S. Baj
nach
min
talia
ctio
spon
est,
pecca
comm
ex L
nega
retu
a. 2.
T

venialia excludunt è cœlo. *Re. Ad 1.* additur, qui solverit & docuerit sic homines, pravâ interpretatione, corumpendo verbum Dei, uti explicat S. Hier., & dicendo ibi non esse peccatum, ubi tamen est, ille nullus erit in regno cœlorum, quia hoc faciendo peccat mortaliter. *Ad 2.* S. Basil. explicat, si lavari nolueris, non habebis partem mecum, quia hæc inobedientia fuisset peccatum mortale: SS. Aug. & Bernard. explicant, non habebis partem mecum, priusquam fueris lotus à venialibus, quia venialia impediunt beatitudinem.

Obji. 2. S. Basil. in qq. brevibus q. 293. expressè dicit differentiam majorum & minorum peccatorum nusquam in novo testamento reperiri, S. Aug. de vera & falsa pœnit. c. 8. dicit ex misericordia Dei esse, quòd venialia sint levia. Præterea multi PP. appellant venialia, quæ de se sunt mortalia, ergo apud ipsos in re idem est, esse mortale & veniale. *Re. Ad 1.* plures apud Bellarm. c. 13. dicunt eum librum falsò adscribi S. Basilio: alii dicunt tantùm velle, quòd à Monachis, cum quibus ibi agit, omnia sine discrimine sint cavenda, non querendo an sint mortalia an venialia, & ita Evangelium sine distinctione etiam dicit omnia cavenda: & hæc responsio videtur bona, nam titulus quæstionis est, quomodo ergo agi par est cum his, qui cum majora peccata declinant, minora perinde, ac si nihil referrent, committunt? *Ad 2.* S. Aug. se ipse explicat, nempe ex Dei misericordia esse, quòd ob venialia non negeatur gratiæ actuales, sine quibus consentiretur in mortalia. *Ad 3.* notat S. Th. 1. 2. q. 88. a. 2. peccatum apud PP. tripliciter dici veniale,

in primis à causa, si nempe fiat ex ignorantia vel fragilitate, tum enim dicitur veniale, quia est dignius gratiâ, quàm si fieret ex malitia. Deinde ab eventu, quia per pœnitentiam obtinetur ejus venia, & est quasi venisibile seu remissibile: atque in his duabus acceptionibus sæpe à PP. confunditur cum mortali. Quando autem significat veniale in se, id est, tale, ut de se stet cum amicitia Dei, semper in natura sua distinguitur à mortali, nec PP. illud cum mortali confundunt.

192. *Obji. 1.* Omnis offensa Dei est peior quàm offensa infinitæ creaturarum, sed hæc essent malitiæ infinitæ, ergo etiam omnis offensa Dei est malitiæ infinitæ, ergo est mortale. Deinde, omne veniale est plùs odibile, quàm infinitum bonum sit amabile, potiùs enim esset carendum infinito bono, quàm committendum veniale, sed infinitum bonum est infinitè amabile, ergo veniale est infinitè odibile, ergo malitiæ infinitæ, ergo mortale. Præterea pœna æterna damni & sensûs est minus malum, quàm unicum veniale, ergo qui committit veniale, meretur utramque illam pœnam æternam, ergo meretur mortem æternam, ergo est moraliter mortale. *R.* *Ad 1.* Offensæ infinitæ creaturarum nullam haberent malitiam Theologicam, hæc habet veniale, & ideo superioritate ordinis illat superat. *Ad 2.* Veniale est infinitè odibile, absolute, n, respectivè ad electionem ejus præ bono, id est, potiùs debet in infinitum odio haberi, quàm eligi propter quodvis bonum etiam infinitum, c, ex quo tantùm sequitur nullam esse eligibilitatem in veniali, non autem esse malitiam infinitam, nam nec possum eligere uni-

unicum veniale, ut impediam omnia mortalia aliorum hominum, nec tamen inde sequitur veniale esse pejus quàm mortalia. Ad 3. n. conseq., veniale habet in se malitiam moralem, quia est volitio libera malitiæ objectivæ, pœna non habet, quia consistit in perpeffione mali extrinsecus illati, ex quo plus non sequitur, quàm quòd veniale nullo modo fit eligibile, pœna autem possit eligi, ut vitetur veniale, sed non sequitur, quòd veniale non possit satis puniri per quamvis pœnam, quia pœna in ratione pœnæ seu correptionis potest esse major, quàm veniale sit malum in ratione culpæ: & saltem est certum, quòd veniale non mereatur privationem amicitia Dei.

Inst. 1. Minimum opus bonum meretur præmium æternum, ergo minimum opus malum meretur pœnam æternam. R. n. conseq., quando opus bonum meretur præmium æternum, hoc habet à supernaturalitate, & quia operans est per gratiam, vel fit filius Dei, cui sic operanti appromissa est gloria & hæreditas æterna, nihil tale est, quòd reddat veniale dignum pœna æternâ.

Inst. 2. Saltem veniale, quod committitur ab illo, qui est in mortali, merebitur pœnam æternam, sicut actus, qui fit à iusto, meretur præmium æternum. R. n. seq., quia opera bona dignificantur à personæ dignitate, objectum enim complacentiæ divinæ est opus etiam prout est à tali persona per gratiam dignificata: opera mala de se sunt indigna & ingrata Deo, neque semper indignificantur ratione operantis aliunde accidentaliter indigni, nam si fiant ab ho-

ste, censentur minus mala, cum indignius sit ali-
quod malum inferri ab amico vel filio, secun-
dum illud Ps. 54. *Si inimicus meus maledixisset mihi,
sustinuissem utique; tu vero homo unanimes &c. qui
dulces mecum capiebas cibos &c.*: ergo objectum
hujus displicentiae non tam est persona operans
quam opus ipsum, quod exigat puniri, non se-
cundum indignitatem accidentalem operantis,
sed secundum malitiam suam: cum hoc tamen
stat, quod ob naturalem quasi vilitatem perso-
nae offendentis quandoque censeatur offensio
major, ut si rusticus percutiat nobilem, conse-
tur gravius, quam si nobilis nobilem, quia talis
vilitas naturalis subjecti in aestimatione pruden-
tium plus auget indignitatem operis, quam vili-
tas tantum accidentalis per peccatum.

Inslab. 3. Veniale est contra legem minan-
tem gravem poenam, scilicet mortis temporalis
vel purgatorii, quam veniale meretur, ergo est
mortale, gravis enim obligatio legis civilis ex
eo colligitur, quod minetur poenam mortis. *Re.*
Mors temporalis vel purgatorium respectu ad
Deum & vitam aeternam est quid leve: respectu
legum humanarum est quid grave, quia est sum-
mum, quod possunt inferre homines.

193. *Obji. 4.* Quod veniale remittatur, est ex gra-
tia Dei, ergo posset non remitti, ergo posset
semper puniri, & quod non semper puniatur,
est Dei misericordia, ergo de se est mortale. *Re.*
Est ex gratia Dei, sed suo modo debita, quia
gratia Dei, quam veniale non tollit, exigat ejus
aliquando remissionem fieri, potestque homo
condignè pro illo satisfacere aut saltem satisfac-
ti. Quod si fortè non remittatur aut etiam aeternum

nūm puniatur in inferno , quia conjunctum est cum mortali, id non est ex natura peccati venialis, sed per accidens ob statum damnati propter mortale.

Inst. Deus posset non acceptare satisfactionem pro veniali, tum autem homo propter veniale privaretur æternâ beatitudine, ergo tale veniale esset mortale. R. Deum tum æcturum ut absolutum Dominum, & præter naturam ac exigentiam gratiæ: de cætero veniale ex se non meretur æternam privationem gloriæ, aliàs etiam mereretur privationem æternam gratiæ, quæ confert jus ad gloriæ æternam.

Obji. 5. Peccans venialiter, v. g. disputans ob 194. vanam gloriæ, ponit finem ultimum in creatura, sibi enim quærit illud bonum gloriæ, & in illo sistit, ergo peccat mortaliter, nam mortale est habere alium finem ultimum quàm Deum: Nec refert: quòd hic alius finis sit aliquid leve, nam tantò indignius est, ut in eo ponatur finis ultimus. R. n. anteced., tum enim tantum poneretur finis ultimus in creatura per veniale amata, si quis ex affectu ad hanc paratus esset transgredi alia graviora præcepta, uti rectè *Suar.* d. 2. l. 6. à n. 12. De cætero, si hoc non fiat, & maximè si venialiter peccans sit in gratia, quasi habitu refert illud bonum creatum in Deum, uti habet *S. Th.* supra a. 1. ad 3., vel quia habet habitum charitatis, qui est ordinatio ad Deum, vel quia veniale refertur ad bonum peccantis, peccans autem per habitum charitatis refertur ad Deum, quòd sufficit, ut veniale improprie dicatur habitualiter referri ad Deum, uti notat *Gonet* d. 9. n. 72.

Inst. 1. Ergo si peccans venialiter sit in mortali, tum habet creaturam pro fine ultimo, non enim habet habitum charitatis, quo ordinatur ad Deum *3. n. seq.*, quia illud veniale, quantum est de se, non excludit habituales ordinationem actus humani ad Deum, cum non excludat charitatem, quæ ad Deum ordinat: per accidens autem est, quod illa ordinatio excludatur per mortale adjunctum.

Inst. 2. Disputant ob vanam gloriam non refert actu vanam gloriam ad Deum, quia disputat ob suam & non ob Dei gloriam: imò si suum peccatum referret ad Dei gloriam, vellet Deum honorari per peccatum, in quo esset gravis irreverentia & hæresis, ergo talis actus fit in illo suo bono creato, ergo actu habet illud suum bonum creatum pro fine ultimo. *Respondet 1. Suarez s. 4. n. 11.* habere bonum creatum pro fine ultimo, negativè tantum, id est, non referre in Deum tanquam finem ultimum, attamen non ideo velle, ut Deus non sit ultimus finis, sicut si quis sagittam emittat in liberum aërem, sagitta non tendit in metam, sed non ideo habet aliam metam: neque est de ratione ultimi finis, ut etiam mala ad illum referantur, sed tantum ut bona; & ut per mala simpliciter non deseratur. *Respondet 2. Gonet n. 82.* talem habere bonum creatum pro fine ultimo, non simpliciter, sed secundum quid, id est, excludere tantum relationem actualem istius actus ad Deum, non tamen habituales, uti antè dictum est: & utraque responsio in idem recidit. An & qualis sit obligatio omnium referendi ad Deum, dicetur à n. 208., & intelligi potest ex jam dictis.

Obj. 6. Veniale contemnit Deum, ergo est 195.
 mortale. *Prob. ant.* ideo mortale contemnit
 Deum, quia immediatè est contra amicitiam Dei
 & mediatè contra Deum, sed veniale est imme-
 diatè contra familiaritatem Dei & mediatè con-
 tra Deum, ergo veniale contemnit Deum. *R. n.*
antec., ad *prob.*, disparitas est, quod nolle ami-
 citiam sit simpliciter deserere Deum, nolle au-
 tem familiaritatem, non sit simpliciter deserere
 Deum, sed tantùm modum perfectiùs habendi
 Deum, sicuti non videre Deum est separari à Deo
 & damnari; sed videre remissiùs est tantùm se-
 parari à modo clariùs videndi.

Inst. 1. Veniale minuit amicitiam Dei, ergo
 est contra amicitiam Dei, adeoque mortale.
R. Minuit amicitiam Dei præhabitam, minuendo
 gratiam, per quam sumus amici Deo, n, nul-
 lus enim gradus amicitiaz præhabitæ tollitur per
 veniale: minuit amicitiam Dei habendam, im-
 pediendo actus perfectiores, quibus augeretur
 gratia, aut etiam disponendo ad perdendam Dei
 amicitiam, c, per hoc autem non peccatur gra-
 viter, quia non est obligatio saltem gravis ad il-
 los actus perfectiores, aut ad augendam gratiam,
 aut ad cavendas omnes occasiones remotas per-
 dendæ Dei amicitiaz.

Inst. 2. Si humanitas Christi committeret
 veniale, perderet unionem cum Deo, ergo si-
 gnum est esse mortale, inde enim colligimus ali-
 quod peccatum esse mortale, quia tollit gratiam
 & dividit à Deo. *R. n. conseq.*, hoc tantùm est
 mortale, quod tollit amicitiam Dei, veniale
 tolleret unionem physicam cum Deo, non ex
 oppositione cum amicitia Dei, sed ob perfe-

atissimam sanctitatem, quæ convenit personæ divinæ, qualis est Christus, cum qua sanctitate stare non potest veniale.

196. *Obji. 7.* Si daretur veniale, esset, v.g. detractio famæ in materia levi, hoc autem peccatum non est veniale, quia est ablatio majoris boni, quam sit ducatus, sed ablatio ducati est mortale, ergo. *R.* Detractio levis est ablatio boni ex genere suo & pollicitè majoris, attamen simpliciter & Theologicè parvi in illo suo genere, datur enim in omni genere boni creati aliquid simplicitè Theologicè parvum, ratione cujus peccatum dicitur leve, quamvis illud bonum secundum comparisonem cum bono inferioris ordinis censeatur politice majus.

197. *Obji. 8.* Incredibile est, quòd duo furta, que non distant ab invicem nisi unico nummo, ex natura sua ita differant, ut unum tollat amicitiam Dei, & sit punibile pœnâ æternâ, alterum autem non, sed hoc dicendum est, si detur mortale & veniale ex natura sua, nam ponamus materiam gravis furti esse determinatè aureum, qui hunc furatur, peccat mortaliter, qui furatur minùs unico nummo, peccat venialiter, ergo. *R.* Hanc difficultatem esse solutam. l. 3. p. 1. n. 1001.

198. *Q. 32.* *Quenam peccata de se sint mortalia & quenam venialia.* *R.* Dari mortalia & venialia ex se talia, constat ex dictis à n. 185., sed determinare, quenam illa sint, est periculosissimum & difficillimum, inquit *S. Aug.* de civ. Dei l. 21. c. ult., & *S. Th.* quodl. 9. a. 15. sic, *Omnis questio, in qua de peccato mortali queritur, nisi expresse veritas habeatur, periculosè determinatur.*

Un-